

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Tyrväinen, Heli; Uotinen, Sanna; Valkonen, Leena

Title: Kuunnella ja tulla kuulluksi kirjoitetussa verkkokeskustelussa

Year: 2021

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & Jyväskylän yliopisto, 2021

Rights: CC BY 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please cite the original version:

Tyrväinen, H., Uotinen, S., & Valkonen, L. Kuunnella ja tulla kuulluksi kirjoitetussa verkkokeskustelussa. Ruusuipuiston kärkiuutiset, (1).

<https://peda.net/jyu/ruusuipuisto/uutisarkisto/1-2021/1>

Ruusupuiston kärkiuutiset

KASVATUS- JA KOULUTUSUUTISIA JYVÄSKYLÄN YLIOPISTOSTA

[Jyväskylän yliopisto](#) > [Ruusupuiston kärkiuutiset](#) > [Uutisarkisto](#) > [1/2021](#) > [Kuunnella ja tulla kuulluks...](#)

Kuunnella ja tulla kuulluksi kirjoitetussa verkkokeskustelussa

Pandemia-aika on tuonut jokaiselle opettajalle kokemuksia vuorovaikutuksesta verkko-oppimisympäristöissä. Moni kaipaa lähikontakteja – väliaikaisesta pakkoratkaisusta halutaan takaisin normaaliin vuorovaikutukseen opiskelijoiden kanssa. Vaarana voi kuitenkin olla lähi- ja verkko-opetuksen yksinkertaistava vertailu, joka voi muodostua verkossa tapahtuvan vuorovaikutuksen kehittämisen esteeksi. Keskustelut Teamsissa tai Zoomissa ovat tulleet viime aikoina tutuiksi, mutta verkkovuorovaikutusta on mahdollista kehittää myös ilman reaaliaikaisia tapaamisia. Tässä artikkelissa pohdimme kuuntelemisen ja kuulluksi tulemisen mahdollisuuksia silloin, kun verkko-opinnoissa kommunikoidaan

kirjoittamalla.

Kuunteleminen osana verkkovuorovaikutusta

Verkkovuorovaikutusta on hyvä tarkastella omana, erillisenä vuorovaikutuksen muotonaan ja pohtia, millaisia taitoja se edellyttää ja miten siinä voisi kehittyä. Vuorovaikutukseen liittyvien käsitteiden (kuten läsnäolon, luottamuksen tai kuuntelun) tutkiminen verkko-oppimisympäristöissä on auttanut meitä verkko-opettajina jäsentämään ja näkemään vuorovaikutusta konkreettisemmin. Käsitteet ovat auttaneet myös määrittelemään omaa vuorovaikutuskäsitystämme eli sitä, mitä pidämme vuorovaikutuksessa tärkeänä.

Vuorovaikutus ei ole verkossakaan teknologian hallitsemmaa vaan ihmisten tuottamaa, ja sen laatu on osallistujien vastuulla. Opiskelija voi kokea opiskelevansa verkossa aidon opettajan ohjauksessa ja yhdessä toisten opiskelijoiden kanssa. Tähän tarvitaan suunnitelmallisuutta sekä vuorovaikutuksen mahdollisuuksia, opettajan ja vertaisopiskelijoiden läsnäoloa ja luottamuksellista ilmapiiriä. Aiemmassa tutkimuksessamme opiskelijat toivoivat myönteistä ja avointa vuorovaikutusta sekä huomiota omille verkkopuheenvuoroilleen. Kuunteleminen ja kuulluksi tuleminen ovat tärkeitä kokemuksia verkkovuorovaikutuksessa ja -oppimisessa.

"Online listening"

Kirjoittamalla käydyn keskustelun "kuuntelemisesta" on sekä verkko-opiskelua että sosiaalista mediaa koskevissa tutkimuksissa käytetty käsitettä *online listening*. Siihen on usein liitetty kuuntelun lisäksi tarkastelua, huomion kiinnittämistä, läsnäoloa ja osallistumista (*attend*). Eriaikaisissa verkkokeskusteluissa, esimerkiksi Moodlen keskustelualueella, "kuunnellaan" toisten kirjoittamia ajatuksia. Meitä kiinnostaakin, miten kuunnella tekstiä eli toisten kirjoittamia viestejä. Yksinkertaisimmillaan tekstin kuunteleminen on verkkoon kirjoitettujen tekstien lukemista ja niiden vastaanottamista eli aktiivista ja dialogia edistävää osallistumista verkkokeskusteluihin. Se on tapa tarkastella toisten viestejä ja avoimuutta toisten ajatuksille.

Kuuntelemista osoitetaan yleensä vastaamalla toisten viesteihin. Vastausten sisältö kertoo siitä, miten hyvin on kuunnellut. Vaikka verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta pidetään haasteellisena nonverbaalisten viestien

puuttumisen vuoksi, myös tekstimuotoisessa verkkokeskustelussa nonverbaalisuus on läsnä esimerkiksi tekstin tyyllissä, sävyssä, reagointinopeudessa tai käytetyissä merkeissä, kuten hymiöissä. Nonverbaalisuuden välittyminen edellyttää kuuntelemista.

Viestien kuunteleminen ja sen osoittaminen ei ole tärkeää vain kuuntelijalle. Kuulluksi tulemisen kokemuksen on todettu lisäävän opiskelijan luottamusta omaan ajatteluunsa sekä itseensä oppijana. Se myös vahvistaa yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemuksia. Hiljaisuus eli vastaamatta jättäminen ei välttämättä tarkoita sitä, että viestiä ei ole kuultu, mutta vasta viestiin reagointi antaa kirjoittajalle kokemuksen kuulluksi tulemisesta.

Tekstin “kuunteleminen” verkossa – taito, jota kannattaa kehittää

Keskustelun rakentumisen tai oppimisen kannalta ei ole yhdentekevää, miten kuuntelemme toisten viestejä verkossa. Usein keskitymme vain siihen, millaisia viestejä verkkokeskustelussa kirjoitetaan, mutta tärkeää on myös se, mitä tapahtuu ennen viestien kirjoittamista. Kun toisten kirjoittamia viestejä luetaan aktiivisesti ja niitä reflektoidaan, vastaukset ovat osuvampia ja vievät keskustelua paremmin eteenpäin. Luettujen viestien määrän on myös todettu ennustavan parempaa menestystä kurssilla kuin kirjoitettujen viestien määrän.

Verkkoympäristö antaa erinomaisen mahdollisuuden kuunnella toista ja rakentaa toisten keskustelijoiden kanssa yhteistä näkemystä. Eriaikaisessa, kirjoittamalla käydyssä verkkokeskustelussa opiskelijalla on aikaa ajatella ennen vastaamista. Hän voi rauhassa kuunnella ja reflektoida käytyä keskustelua ja päättää sen jälkeen, miten ja millaisin puheenvuoroin osallistuu keskusteluun. Jos ei “kuuntele” toisten lähettämiä viestejä, omat viestit voivat jäädä irrallisiksi mielipiteiksi. Opiskelijoita onkin hyvä ohjata kuuntelun tärkeyteen. Toisten kuunteleminen on tärkeä osa yhdessä oppimista.

Heli Tyrväinen, Sanna Uotinen ja Leena Valkonen

Kirjoittajat toimivat yliopistonopettajina Jyväskylän yliopiston avoimessa yliopistossa.

Lue lisää kirjoittajien tutkimuksesta:

Kasvatus-lehdestä 51(1) [Opiskelijan luottamuksen rakentuminen verkko-opetuksessa](#).

Kasvatus-lehdestä 47(5) [Opiskelijan ja opettajan vuorovaikutus korkeakoulujen verkko-opetuksessa](#).

Open Education Studies -lehden artikkelista [Instructor presence in a virtual classroom](#)

Kuvassa vasemmalta Sanna Uotinen, Leena Valkonen ja Heli Tyrväinen

Teemakuva: Tommi Sassi, henkilökuva: Petteri Kivimäki

Lähetä palautetta kirjoittajille: heli.h.tyrvaainen@jyu.fi, sanna.uotinen@jyu.fi tai leena.valkonen@jyu.fi

[Seuraava](#) | [Palaa pääsivulle](#)

0 kommenttia